

ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA KOMISIJE

Datum usvajanja: 05. februar 2014. god.

Slučajevi br. 2012-09, 2012-10, 2012-11 i 2012-12.

A, B, C i D

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava je na zasedanju 05. februara 2014. godine sa sledećim prisutnim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gđin Guénaél METTRAUX, član
Gđa Katja DOMINIK, član

Uz asistenciju

Gđin John J. RYAN, viši pravni službenik
Gđa Joanna MARSZALIK, pravni službenik
Gđin Florian RAZESBERGER, pravni službenik

Uzevši u obzir gore spomenute žalbe, predstavljene u skladu sa Zajedničkom akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. god., EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, donosi sledeću odluku:

I. ODLUKA KOMISIJE OD 20. juna 2013. god.

1. Dana 20. juna 2013. godine, Komisija je donela odluku u vezi žalbi podnetih od strane A, B, C i D u vezi određenog broja incidenata koji su se desili na obeležavanju Vidovdana u junu 2012. godine. Komisija je našla da su neka od kršenja koja su žalioци naveli zaista nastala i pripisuju se EULEX-u, što je dovelo do kršenja prava žalilaca pod članom 8, 9, 11 i 13. EKLJP-a, kao i članova 17, 18, 21, 22 i 2. MKCPP u pogledu svih četiri žalilaca.

2. U svojoj odluci, Komisija je dala određen broj preporuka ŠM-u shodno pravilu 34. iz pravilnika o radu za sledeći efekat:

- i. „Da ŠM prizna da su prava podnosioca žalbi prekršena od strane EULEX-a.
- ii. Da ŠM zatraži od svih relevantnih ogranaka i organa EULEX-a, koji poseduju informacije povodom prošlogodišnjeg obeležavanja Vidovdana, da mu dostave potpun i kompletan pregled postupaka EULEX-a tokom tih događaja. Na toj osnovi, da ŠM osigura da bilo koja informacija koju EULEX poseduje povodom mogućih kršenja ljudskih prava u ovom kontekstu (uključujući bilo koje kršenje koje se pripisuje policajcima KP-a) bude dostavljeno nadležnim organima Kosova radi pregleda i istrage. Ukoliko EULEX kasnije utvrdi da ovakvi slučajevi nisu u potpunosti i adekvatno istraženi, smatraju da EULEX treba da preuzme odgovornost ispitivanja tih slučajeva.
- iii. ŠM je pozvan da ispita zajedno sa nadležnim istražnim i tužilačkim organima u EULEX-u da li su istražni postupci mogli da se povežu sa incidentom u koji su uključeni žalioци H i G.

Komisija poziva ŠM-a da obavesti podnosioca žalbi, direktno ili preko nadležnih istražnih organa EULEX-a, o rezultatima tih ispitivanja. Podnosiocima žalbi je data sloboda da izveste Komisiju o bilo kom zaostalom pitanju kada ih budu kontaktirali iz EULEX-a.

- iv. Ukoliko EULEX igra bilo koju ulogu u obeležavanju Vidovdana 2014. godine, onda ŠM uverava da će nadležni organi iz EULEX-a –
 - a) Sprovesti procenu rizika sa ciljem uspostavljanja i utvrđivanja potencijalnih izvora rizika na efektivnu zaštitu ljudskih prava učesnika na pomenutom obeležavanju Vidovdana. U tu svrhu, nadležni organi EULEX-a se trebaju nadovezati na isto i da nauče lekcije iz propusta koji su otkriveni u operaciji Vidovdan u junu 2012. godine a kao što je i zabeleženo u ovoj odluci;
 - b) Podneti ŠM-u detaljan plan u vezi angažovanja EULEX-a na predstojećem obeležavanju Vidovdana 28. juna 2013. godine. Jedan takav plan treba da sadrži detaljan opis sredstava i izvora koji su potrebni da osiguraju da policajci EULEX-a svoje odgovornosti prema izvršnom mandatu sprovedu efektivno, naročito u pogledu zaštite i očuvanja ljudskih prava učesnika na tim događajima. Ovo će uključiti, ukoliko je neophodno, opciju za policajce EULEX-a da pozovu pojačanje. Ovaj plan takođe će uključiti adekvatna sredstva komunikacije i prevoza kako bi osigurali da se omogući brza intervencija kada je to neophodno kako bi predupredili ili stavili tačku na kršenja ljudskih prava;
 - c) Osigurati adekvatnu koordinaciju između Misije EULEX-a sa jedne strane i KP i nadležne kosovske organe sa druge strane tako da postoji jedna efektivna zaštita učesnika na tom obeležavanju. EULEX takođe treba da osigura da policajci KP-a koji su uključeni u tim pitanjima budu u potpunosti svesni toga da se nasilje nad učesnicima neće tolerisati i da će mehanizmi odgovornosti postojati kako bi kaznili počinioca tih dela;
 - d) U skladu sa resursima koji su dostupni za takve svrhe, dodeliti dovoljan broj policajaca EULEX-a na ovom zadatku, u srazmeri sa značajem obeležavanja Vidovdana i u skladu sa potencijalnim rizikom od kršenja ljudskih prava;

- e) Obezbediti jasna uputstva i instrukcije svim policajcima EULEX-a koji su uključeni u ovu operaciju, naročito u pogledu okolnosti pod kojima bi oni bili obavezani da intervenišu kako bi zaštitili ljudska prava učesnika.
 - v. Što se tiče potencijalne istrage i prijavljivanja nedoličnog ponašanja, ŠM takođe treba da se uveri da policajci EULEX-a koji su uključeni u operaciju *Vidovdan* pažljivo zabeleže bilo koji slučaj kršenja ljudskih prava kome su oni svedoci ili koja su njima prijavljena. EULEX, zauzvrat, treba da ispita svaki od ovih navodnih incidenata i/ili prenese ovu informaciju do nadležnih kosovskih istražnih organa sa ciljem da se obezbedi efikasna istraga o svim takvim slučajevima.”
3. Ova odluka je propratna odluka za odluku koju je Komisija donela 20. juna 2013. godine i za preporuke koje su u njoj date. Ovlašćenje i autoritet Komisije da prati da li se njihove odluke i preporuke sprovode regulisano je pravilom 45. *bis* u komisijinom pravilniku o radu (vidi *npr.* odluke o sprovođenju preporuka 2011-07, *W. protiv EULEX-a*, od 25. novembra 2013. god.; 2010-01, *Djelalji Kazagic protiv EULEX-a*, od 23. novembra 2011. god. i 2010-07, *Blerim Rudi protiv EULEX-a*, od 23. novembra 2011. god.).

II. INFORMACIJE PRIMLJENE OD ŠEFA MISIJE EULEX-a POVODOM SPROVOĐENJA PREPORUKA KOJE JE KOMISIJA DALA

4. Dana 21. avgusta 2013. godine, šef misije (čitaj: ŠM) je obavestio Komisiju o određenom broju mera koje je preduzeo u pogledu preporuka koje je ista dala.
5. Posebno je, ŠM obavestio Komisiju da je zatražio detaljan pregled postupaka koje je EULEX preduzeo tokom spomenutih događaja kao i operacije EULEX-a u vezi sa obeležavanjem *Vidovdana* u oba odeljenja i izvršnom i odeljenju za jačanje. ŠM je zatražio od šefova oba odeljenja i glavnog tužioca EULEX-a da sprovedu naknadno ispitivanje kako bi utvrdili da li poseduju naknadne informacije povodom mogućih kršenja ljudskih prava koja se odnose na obeležavanje *Vidovdana* 2012. godine, sa namerom da nadležnim organima na Kosovu pruže informacije takve vrste ukoliko naravno one postoje.
6. ŠM je takođe zatražio od glavnog tužioca EULEX-a da sprovede dalju procenu slučajeva koji uključuju žalioca B, C i D zajedno sa preporukama koje je Komisija dala. Pored toga, ŠM se raspitao kod šefa odeljenja za jačanje da li je incident koji uključuje žalioca A istražen ili je pod istragom od strane kosovskih vlasti.
7. ŠM se takođe nadovezao i na određen broj operativnih mera i mera planiranja koje su usvojene povodom obeležavanja *Vidovdana* 2013. godine. Te mere su uključile i procenu rizika koja se sprovodi kako bi se uočilo potencijalno kršenje ljudskih prava i kako se ne bi ponovilo tokom obeležavanja *Vidovdana* iste te godine. Uzevši u obzir ovu procenu, EULEX je pripremio detaljan operativni plan kako bi osigurali efikasnu zaštitu ljudskih prava onih koji su uključeni u obeležavanju praznika 2013. godine.

8. Policajcima EULEX-a koji rade unutar odeljenja su izdata uputstva o tome kako se očekuje od njih da reaguju kada svedoče kršenjima ljudskih prava od strane kosovske policije i/ili od strane privatnih lica. Plan je takođe uključio opciju za raspoređene članove kadra kako bi pozvali pojačanje kada je to neophodno kako bi zaštitili prava učesnika.
9. Što se tiče saradnje sa lokalnim partnerima, ŠM je naveo da su 26. juna 2013. godine održali sastanak sa zamenikom premijera Kosova i da je EULEX stupio u kontakt sa Srpskim verskim liderima.
10. Mere preduzete povodom *Vidovdana* takođe uključuju angažovanje policajaca EULEX-a sa kosovskom policijom (KP) u održavanju reda tokom događaja a takođe su održavane i redovne konsultacije sa kosovskom policijom. Misija je obezbedila opširnu listu preporuka koje su prihvaćene i sprovedene od strane KP-a. EULEX je zbog oduzimanja zastava, amblema i majica takođe pripremio i analizu ljudskih prava u domaćem zakonodavstvu gde su dali određene preporuke koje su naknadno prihvaćene i sprovedene od strane KP-a.
11. EULEX je dalje ukazao da je obezbedio "oruđe za reviziju ljudskih prava" koje je namenjeno da meri saglasnost sa operativnim planovima koji su uključili relevantne standarde međunarodnog zakona za ljudska prava.
12. Pored toga, unutar EULEX-a je obezbeđeno pismeno uputstvo, ukoliko policajci EULEX-a budu svedoci potencijalnog kršenja ljudskih prava kako reagovati. Policajci EULEX-a su upućeni da zabeleže takve incidente. Od kadra EULEX-a je takođe zatraženo da upute svoje podređene na smernice koje se odnose na deljenje relevantnih informacija sa nadležnim kosovskim organima. EULEX je obezbedio kratak pregled praćenja obeležavanja *Vidovdana* 2013. godine gde je zaključeno da nije prijavljeno niti jedno kršenje ljudskih prava.
13. Dana 13. decembra 2013. godine, ŠM je obavestio Komisiju o daljim postupcima koje je preduzeo shodno odluci i preporukama Komisije. ŠM je napomenuo da ga je glavni tužilac EULEX-a obavestio da je završen pregled preliminarne istrage. Ovaj pregled je otkrio da su žalbe koje su podnete komisiji sadržale više informacija od onih koje su podnete u krivičnim izveštajima tužilaštvu. Tokom trajanja preliminarne istrage te naknadne tvrdnje privukle su pažnju tima tužilaca mešovitog sastava kroz detaljne izjave koje su uzete od strane policajaca KP-a, oštećenih strana i svedoka. Ovi novi dokazi su uzeti u obzir kada su vlasti odlučile da prekinu istragu pošto slučaj nije izgrađen. U tom smislu, glavni tužilac je izjavio da, u ovom momentu, nikakvi dalji koraci u istrazi neće biti opravdani. Međutim, nije isključena mogućnost da se istraga ponovo otvori ukoliko novi dokazi izađu na videlo.
14. Pored toga, EULEX je podneo izveštaje o navodima koji su izneti od strane žalioca A u policijskom inspektoratu Kosova i osnovnom tužilaštvu u Prištini. Glavni državni tužilac Kosova je odgovorio da se njegova kancelarija ne

može baviti žalbama zbog nedostatka dovoljno informacija kako bi se otpočela krivična istraga.

III. INFORMACIJE OD ŽALILACA

15. Podnosioci žalbi nisu podneli nikakve komentare povodom postupaka koje je ŠM preduzeo.

IV. PROCENA OD STRANE KOMISIJE

16. Komisija uzima u obzir korake koje je ŠM preduzeo kako bi sproveo većinu preporuka koje je ista dala. Iako ŠM nije izričito priznao kršenja ljudskih prava podnosilaca žalbi i nije obavestio žalioca o koracima koje je preduzeo, Komisija pohvaljuje ŠM-a na značajnom broju preduzetih koraka kako bi rešio kršenja koja je zabeležila Komisija i stavljanje na snagu važnih garancija shodno preporukama Komisije.

17. Komisija takođe pohvaljuje sledeće kao dalje indikatore posvećenosti ŠM-a da reši probleme koje je komisija navela u svojoj odluci:

Angažovanje EULEX-a u obeležavanju Vidovdan-a 2013. god.

18. Komisija zadovoljno konstatuje da je ŠM sproveo sve preporuke što se tiče planiranja angažovanja EULEX-a u obeležavanju Vidovdana 28. juna 2013. god.
19. Komisija posebno primećuje da je EULEX sproveo procenu rizika, pre obeležavanja Vidovdana 28. juna 2013. god. sa ciljem utvrđivanja i otkrivanja izvora rizika kako bi efikasno zaštitili ljudska prava učesnika. U tom smislu, Komisija konstatuje da su nedostaci u planiranju koji su uticali na obeležavanje 2012. god. sada su potpuno rešeni.
20. Urađen je detaljan operativni plan povodom angažovanja EULEX-a u obeležavanju Vidovdana 2013. god. Stavljena su na snagu adekvatna sredstva komunikacije kako bi osigurali brzu intervenciju.
21. Takođe se može zaključiti iz informacija koje su pružene Komisiji da je uspostavljena adekvatna saradnja između Misije i nadležnih kosovskih organa kako bi osigurali efikasnu zaštitu učesnika na tom događaju. Takođe, zvaničnici KP-a su prikladno obavesteni o njihovim odgovornostima a preporuke koje je EULEX dao kosovske vlasti su sprovele.
22. Iako ŠM nije naveo broj, može se zaključiti iz informacija koje su Komisiji bile dostupne da je značajno veći broj policajaca EULEX-a bio raspoređen na obeležavanju Vidovdana 2013. god.
23. Komisija je zadovoljna što je EULEX obezbedio jasne smernice i instrukcije svim policajcima EULEX-a koji su bili uključeni i operaciji Vidovdan 2013. godine, posebno u pogledu na okolnosti pod kojima se od njih očekivalo da intervišu kako bi zaštitili ljudska prava učesnika.

24. Na kraju, ŠM je takođe naveo da policajci iz EULEX-a koji su uključeni u operaciju trebaju pažljivo da zabeleže bilo koji slučaj kršenja ljudskih prava kom su oni svedoci ili koji su njima prijavljeni.

Istrage

25. Komisija konstatuje da je ŠM preduzeo određen broj koraka kako bi osigurao da se slučajevi kršenja ljudskih prava istraže.
26. Što se tiče žalilaca B, C i D, Komisija pohvaljuje postupke koje je glavni tužilac EULEX-a preduzeo kako bi razmotrio te slučajeve. Što se tiče žalioca A, Komisija konstatuje da glavni državni tužilac na Kosovu smatra da njegova kancelarija ne treba da se bavi tom žalbom zato što nema dovoljno dokaza/informacija koje opravdavaju pokretanje krivičnog predmeta. U tom pogledu, Komisija konstatuje da EULEX nije naveo da li bi slučaj mogao ili trebao da bude ispitan od strane EULEX-a.
27. Komisija nije obaveštena da li je ŠM direktno ili preko nadležnih istražnih organa EULEX-a obavestio žalioce o rezultatu tih ispitivanja, kako je Komisija preporučila. Komisija poziva ŠM-a da razmisli i ukoliko to nije učinio da učini.
28. Ispitavši informacije koje su obezbeđene u vezi sprovođenja preporuka Komisije,

KOMISIJA JEDNOGLASNO

Izjavljuje da je ŠM svoju funkciju obavio savesno i efikasno u pogledu sprovođenja preporuka koje je Komisija dala.

Odlučuje da zaključi ispitivanje ovog slučaja.

U ime Komisije,

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član